

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОТКЛАЊАЊУ ПОСЛЕДИЦА ОДУЗИМАЊА ИМОВИНЕ ЖРТВАМА ХОЛОКАУСТА КОЈЕ НЕМАЈУ ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА

Члан 1.

У Закону о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Службени гласник РС”, број 13/16), у члану 6. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Приликом примене овог закона Агенција је дужна да има у виду посебне историјске околности страдања жртава Холокауста, протек времена од одузимања имовине, као и могућу непотпуност или уништеност архивске и друге документације, те да правила о доказивању примењује на начин који обезбеђује потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања.”.

Члан 2.

У члану 7. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Ако орган, организација или архив из става 1. овог члана не располаже траженим подацима, дужан је да о томе достави образложено писмено обавештење, са навођењем разлога због којих подаци не постоје, као и, ако му је познато, назнаком органа или организације који тим подацима може располагати.”.

Члан 3.

После члана 16. додају се називи чланова и чл. 16а до 16е који гласе:

„Обавеза утврђивања чињеница по службеној дужности

Члан 16а

Агенција је дужна да по службеној дужности утврди све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву.

У поступку утврђивања постојања живих законских наследника бившег власника и правног статуса имовине која је предмет захтева, Агенција је дужна да предузме све разумно доступне радње ради потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања.

Обавеза провере података из службених евиденција

Члан 16б

Ради утврђивања чињеница из члана 16а овог закона Агенција је дужна да по службеној дужности изврши проверу података у доступним службеним евиденцијама органа Републике Србије, прибави податке од надлежних органа, организација и архива у Републици Србији, када је то потребно, прибави податке од органа, организација и архива у иностранству, користи архивску грађу, матичне књиге, пописе становништва, верске матичне књиге, земљишне књиге, катастарске евиденције и друге изворе података од значаја за утврђивање наследноправног следа.

У поступку из става 1. овог члана могу се користити генеалошка реконструкција породичне линије, историјски извори, документација домаћих и

страних архива, као и друга доказна средства подобна за утврђивање сродничких односа.

Подносилац захтева није дужан да доставља доказе који се налазе у службеним евиденцијама органа јавне власти или које је Агенција у могућности да прибави по службеној дужности.

Обавеза утврђивања чињеница о постојању или непостојању живих законских наследника

Члан 16в

Ако подносилац захтева учини вероватним да бивши власник нема живих законских наследника, Агенција је дужна да по службеној дужности предузме све разумно доступне радње ради провере те чињенице.

Ако након спроведених радњи из овог закона није могуће идентификовати живог законског наследника, Агенција ће ту чињеницу ценити на основу свих изведених доказа и околности конкретног случаја.

Појам живог законског наследника

Члан 16г

Под живим законским наследником у смислу овог закона сматра се лице које би, применом правила о законском наслеђивању, имало наследно право закључно са четвртим наследним редом.

Радње предузете ради утврђивања постојања наследника не обухватају истраживање лица која би наследно право могла остварити ван круга лица из става 1. овог члана.

Сарадња ради утврђивања постојања живих законских наследника

Члан 16д

Агенција може, ради утврђивања постојања живих законских наследника, остварити сарадњу са домаћим и међународним организацијама које располажу подацима од значаја за утврђивање наследноправног следа, нарочито организацијама које се баве истраживањем и реституцијом имовине жртава Холокауста.

Подаци прибављени у поступку међународне сарадње цене се као доказ у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Извештај о радњама предузетим ради утврђивања постојања наследника

Члан 16ђ

Агенција је дужна да, пре доношења решења којим утврђује да бивши власник нема живих законских наследника, сачини извештај о радњама предузетим ради утврђивања постојања наследника.

Извештај из става 1. овог члана чини саставни део списка предмета.

Извештај нарочито садржи:

- 1) податке о службеним евиденцијама у којима је извршена провера;
- 2) податке о органима, организацијама и архивима од којих су прибављени подаци;
- 3) податке о архивској грађи, историјским изворима и другој документацији која је коришћена;

4) податке о предузетим радњама ради реконструкције породичне линије бившег власника;

5) податке о утврђеним сродницима и оцени њиховог могућег наследноправног статуса;

6) образложење о томе да ли су предузете све разумно доступне радње ради утврђивања постојања живих законских наследника.

Извештај из овог члана доставља се подносиоцу захтева уз решење.

Утврђивање правног статуса непокретности

Члан 16е

У поступку утврђивања правног статуса непокретности која је предмет захтева, Агенција је дужна да прибави податке од свих органа и организација који воде евиденције о праву својине, праву коришћења и другим стварним правима на непокретностима.

Непостојање уписа непокретности у службеним евиденцијама Републике Србије, као и непостојање евидентирања код органа надлежног за управљање јавном својином, не представља само по себи доказ да непокретност није у јавној својини Републике Србије.

Одлука Агенције не може бити заснована искључиво на непостојању података у појединој службеној евиденцији, ако постоје други докази или околности од значаја за утврђивање правног статуса непокретности.”.

Члан 4.

Члан 17. мења се и гласи:

„Члан 17.

Агенција је дужна да о уредном захтеву одлучи најкасније у року од 12 месеци од дана пријема уредног захтева.

Изузетно, ако је за потпуно утврђивање чињеничног стања неопходно прибављање података од органа друге државе, међународне организације или страних архива, рок из става 1. овог члана може се продужити најдуже за шест месеци.

О продужењу рока Агенција доноси посебан закључак који мора бити образложен и који се без одлагања доставља подносиоцу захтева.

Продужење рока из става 2. овог члана не ослобађа Агенцију обавезе да без одлагања предузме све радње ради окончања поступка.”.

Члан 5.

У члану 18. после става 1. додају се нови ст. 2. до 4. који гласе:

„Ако Агенција утврди да постоје живи законски наследници бившег власника, решење мора садржати идентитет лица за која је утврђено да имају својство законског наследника, правни основ и наследни ред на основу којег је утврђено њихово својство и доказе на основу којих је утврђено постојање наследног права.

Решење којим се захтев одбија или којим се одлучује на други начин због постојања живих законских наследника не може бити засновано искључиво на претпоставци да таква лица постоје.

Образложење решења мора садржати приказ свих радњи које је Агенција предузела ради утврђивања чињеничног стања, нарочито податке о

службеним евиденцијама у којима је извршена провера, податке о органима, организацијама и архивима од којих су прибављени подаци, податке о архивској грађи и другим изворима који су коришћени, оцену изведених доказа и разлоге због којих су поједини докази прихваћени или одбијени.”.

Досадашњи ст. 2. до 4. постају ст. 5. до 7.

Члан 6.

После члана 20. додају се назив члана и члан 20а који гласе:

„Одлучивање у управном спору

Члан 20а

У управном спору против решења донетог применом овог закона, Управни суд може одлучити у спору пуне јурисдикције ако природа ствари, утврђено чињенично стање и расположиви докази то омогућавају.

Када одлучује у спору пуне јурисдикције, Управни суд ће посебно ценити околности из члана 6. овог закона које се односе на историјске околности одузимања имовине жртвама Холокауста и протек времена.”.

Члан 7.

После члана 21. додају се назив члана и члан 21а који гласе:

„Ограничење измене или поништаја правноснажног решења

Члан 21а

Лице које до правноснажности решења није учествовало у поступку као законски наследник бившег власника, не може захтевати измену или поништај правноснажног решења само на основу накнадног позивања на постојање наследног права.

Изузетно од става 1. овог члана, лице може захтевати измену или поништај решења ако докаже да из објективних разлога није могло да буде идентификовано или да учествује у поступку, а нарочито ако достави нове доказе који указују на постојање његовог наследног права.

У случају из става 2. овог члана, надлежни орган ће ценити постојање услова за измену или поништај решења у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.”.

Члан 8.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона.

Рок из члана 4. овог закона у поступцима из става 1. овог члана почиње да тече од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција је дужна да у року из члана 4. овог закона оконча поступак доношењем решења, без обзира на време које је протекло од дана подношења захтева.

Радње које су већ предузете у поступку остају на снази ако су у складу са одредбама овог закона.

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 17. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника донет је 2016. године, као први закон у Европи који се бавио питањима повраћаја имовине јеврејској заједници у случају када припадници те заједнице којима је имовина одузета у Холокаусту немају живих наследника. Доношење оваг закона је нарочито похваљено од стране Светског јеврејског конгреса и других јеврејских организација. Доношењем овог закона Република Србија је исказала своју спремност да исказе солидарност са жртвама Холокауста на својој територији и унапреди положај јеврејске заједнице у Републици Србији.

Имајући у виду да је од доношења закона прошло десет година, у примени овог закона уочени су одређени проблеми који онемогућавају брз и ефикасан поступак враћања имовине жртава Холокауста јеврејској заједници у Републици Србији.

Важећи закон не прописује довољно прецизно начин на који се утврђује да не постоје живи законски наследници бившег власника, већ је то у значајној мери препуштено пракси органа који води поступак. Стога је оправдано настојање да се критеријуми и начин поступања приликом утврђивања те чињенице прецизније уреде законом.

Циљ Предлога закона није увођење аутоматске или необориве претпоставке да наследници не постоје, већ утврђивање минималног, проверљивог и образложивог стандарда поступања Агенције за реституцију приликом провере постојања живих законских наследника.

Предлаже се да Агенција има изричиту обавезу да по службеној дужности провери доступне службене евиденције и прибави податке који су од значаја за одлучивање. Овакво решење представља конкретизацију постојеће обавезе органа да по службеној дужности прибавља податке из службених евиденција, као и обавезе да правилно и потпуно утврди чињенично стање. Према важећем Закону о општем управном поступку, орган је дужан да по службеној дужности врши увид, прибавља и обрађује податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, а странка није дужна да прибавља доказе које може да прибави орган. Зато се изричито прописује обавеза Агенције да проверава доступне службене евиденције, прибавља податке од надлежних домаћих органа, организација и архива, а када је то потребно и могуће, прибавља податке од органа, организација и архива у иностранству.

Доказна вредност ових извора није унапред одређена самим Нацртом. Њихову доказну вредност Агенција би ценила у сваком конкретном случају, у складу са правилима о слободној оцени доказа, односно на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа заједно. Ово решење је посебно значајно за поступке који се односе на имовину жртава Холокауста, имајући у виду протек времена, историјске околности, могућу непотпуност, уништеност

или недоступност документације и чињеницу да се подаци о породичним везама могу налазити у различитим домаћим и страним изворима.

Такође, постоји потреба да се спречи избегне могућност да се непокретности не враћају само из разлога што нису уписане у одређеној службеној евиденцији као јавна својина Републике Србије. Ово је нарочито значајно имајући у виду могућност да службене евиденције нису потпуне, ажуриране или међусобно усаглашене, као и могућност да одређене промене права на непокретностима нису биле спроведене у свим релевантним евиденцијама.

Поред тога, Предлогом закона се временски ограничава трајање поступка. С једне стране, прописивање рока доприноси јачању правне сигурности, ефикасности рада Агенције за реституцију и остваривању права странака да о њиховим правима и интересима буде одлучено у разумном року. Предлаже се да Агенција о уредном захтеву одлучи најкасније у року од 12 месеци од дана пријема уредног захтева, уз могућност продужења за највише шест месеци када је за потпуно утврђивање чињеничног стања неопходно прибављање података од органа друге државе, међународне организације или страних архива.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона допуњује се члан 6. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника (у даљем тексту: Закон), тако што се предлаже додавање новог става 4. којим се прописује да је Агенција, приликом примене овог закона, дужна да има у виду посебне историјске околности страдања жртава Холокауста, протек времена од одузимања имовине и могућу непотпуност или уништеност архивске и друге документације. Сврха ове одредбе није увођење посебне доказне снаге појединих доказа нити ослобађање било које странке од доказивања чињеница које је по закону дужна да докаже. Ово је нарочито значајно у предметима у којима су, услед Холокауста, ратних дешавања, прогона, миграција и уништавања архивске грађе, породичне везе и други релевантни подаци остали непотпуно документовани.

Чланом 2. Предлога закона предлаже се допуна члана 7. Закона како би се прописала обавеза органа, организације или архива који не располаже траженим подацима да о томе достави образложено писмено обавештење. Орган би требало да наведе разлоге због којих подаци не постоје, као и орган или организацију који би, према његовим сазнањима, могли располагати релевантним подацима.

Чланом 3. Предлога закона, текст Закона допуњује се чл. 16а до 16е.

Чланом 16а се изричито прописује да је Агенција дужна да по службеној дужности утврди све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву и да предузме све разумно доступне радње ради потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања у погледу постојања живих законских наследника и правног статуса имовине.

Чланом 16б се конкретизује начин на који Агенција испуњава обавезу утврђивања чињеничног стања. Новину представља да се омогућава употреба историјских, архивских и генеалошких извора који могу бити од значаја за утврђивање наследноправног следа.

Чланом 16в се конкретизује однос између навода и доказа које доставља подносилац захтева и службене обавезе Агенције да провери постојање живих законских наследника. Ако подносилац захтева учини вероватним да бивши власник нема живих законских наследника, Агенција је дужна да по службеној дужности предузме радње прописане овим законом ради провере те чињенице.

Чланом 16г предлаже се да се за потребе овог закона прецизира круг лица која се сматрају живим законским наследницима. Предлаже се да се живим законским наследником сматра лице које би, применом правила о законском наслеђивању, имало наследно право закључно са четвртим наследним редом. Истовремено, предложена одредба не значи да се постојање лица у оквиру прва четири наследна реда може претпоставити, већ да Агенција у оквиру поступка није дужна да истражује лица која би се налазила ван законом одређеног круга.

Чланом 16д предлаже се и могућност сарадње Агенције са домаћим и међународним организацијама које располажу подацима од значаја за утврђивање наследноправног следа.

Посебан значај има могућност сарадње са организацијама које се баве истраживањем и реституцијом имовине жртава Холокауста, имајући у виду да такве организације могу располагати специфичним историјским, архивским и генеалогским подацима.

Чланом 16ђ се уводи обавеза Агенције да, пре доношења решења којим утврђује да бивши власник нема живих законских наследника, сачини извештај о радњама предузетим ради утврђивања постојања наследника. Извештај чини саставни део списка предмета и нарочито садржи податке о провереним службеним евиденцијама, органима, организацијама и архивима од којих су прибављени подаци, архивској грађи и другим коришћеним изворима, предузетим радњама ради реконструкције породичне линије, утврђеним сродницима и оцени њиховог могућег наследноправног статуса. Посебно се прописује обавеза да се у извештају образложи да ли су предузете све разумно доступне радње ради утврђивања постојања живих законских наследника. Извештај се доставља подносиоцу захтева уз решење, чиме се омогућава транспарентнији увид у начин на који је Агенција спровела истраживање наследноправног следа.

Чланом 16е се прописује обавеза Агенције да, приликом утврђивања правног статуса непокретности која је предмет захтева, прибави податке од свих органа и организација који воде релевантне евиденције о праву својине, праву коришћења и другим стварним правима на непокретностима. Посебно се прописује да непостојање уписа непокретности у службеним евиденцијама Републике Србије, као ни непостојање евидентирања код органа надлежног за управљање јавном својином, не представља само по себи доказ да непокретност није у јавној својини Републике Србије.

Чланом 4. Предлога закона предлаже се измена члана 17. Закона, тако што се прописује рок за одлучивање о уредном захтеву. Рок износи 12 месеци од дана пријема уредног захтева. Изузетно, рок се може продужити најдуже за шест месеци ако је за потпуно утврђивање чињеничног стања неопходно прибављање података од органа друге државе, међународне организације или страних архива.

Чланом 5. Предлога закона допуњује се члан 18. Закона тако што се додају ст. 2–4, којима се прецизира поступање Агенције у случају када подносилац захтева учини вероватним да бивши власник нема живих законских наследника, као и садржина решења у случају када Агенција утврди постојање

живих законских наследника. Ако Агенција утврди да постоје живи законски наследници, решење мора садржати њихов идентитет, правни основ и наследни ред на основу којег је утврђено њихово својство, као и доказе на основу којих је утврђено постојање наследног права. Овакво решење доприноси правној сигурности, транспарентности и делотворнијој контроли законитости одлуке. Такође, прописује се да образложење решења мора садржати приказ свих радњи које је Агенција предузела ради утврђивања чињеничног стања, укључујући службене евиденције које су проверене, органе, организације и архиве од којих су прибављени подаци, архивску грађу и друге изворе који су коришћени, као и оцену изведених доказа и разлоге за њихово прихватање или одбијање. На овај начин се омогућава да из самог решења буде видљиво на којим чињеницама и доказима је одлука заснована, што олакшава и судску контролу законитости решења.

Чланом 6. Предлога закона текст Закона допуњује се чланом 20а. Овим чланом се предвиђа могућност да Управни суд, у управном спору против решења донетог применом овог закона, одлучи у спору пуне јурисдикције ако природа ствари, утврђено чињенично стање и расположиви докази то омогућавају. Сврха овог решења је да се, у случајевима у којима су испуњени услови за непосредно решавање управне ствари од стране суда, омогући ефикаснија судска заштита и избегне непотребно враћање предмета Агенцији на поновни поступак.

Чланом 7. Предлога закона текст Закона допуњује се чланом 21а. Овом одредбом се настоји успоставити равнотежа између правне сигурности правноснажних решења и потребе да се омогући заштита лица које из објективних разлога није могло бити идентификовано или учествовати у поступку. Правило је да накнадно позивање на постојање наследног права само по себи не доводи до могућности измене или поништаја правноснажног решења. Изузетно, ако лице докаже да из објективних разлога није могло бити идентификовано или да није могло учествовати у поступку, нарочито ако достави нове доказе који указују на постојање његовог наследног права, оставља се могућност примене одговарајућих правних средстава у складу са законом којим се уређује општи управни поступак. На тај начин се не доводи у питање начело правноснажности, али се оставља могућност заштите у изузетним случајевима у којима постоје нове релевантне чињенице или докази.

Одредбе чл. 8. и 9. Предлога закона су прелазне и завршне одредбе којима се уређује примена овог закона на започете поступке, као и ступање закона на снагу.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средстава у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење закона по хитном поступку, у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине, имајући у виду да би његово недоношење по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по остваривање права по основу Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника, с обзиром да је изменама и допунама наведеног закона неопходно прецизније уредити поступак утврђивања постојања, односно непостојања живих законских наследника

бившег власника, као и поступак утврђивања правног статуса имовине која је предмет захтева.

**ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ОТКЛАЊАЊУ ПОСЛЕДИЦА ОДУЗИМАЊА
ИМОВИНЕ ЖРТВАМА ХОЛОКАУСТА КОЈЕ НЕМАЈУ ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ
НАСЛЕДНИКА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ**

Члан 6.

Враћање имовине у натуралном облику спроводи се у складу са овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу.

На питања која нису уређена овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу примењиваће се сходно одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Овим законом не дира се у примену других прописа о заштити права својине и других права стечених у складу са законом, осим ако су у супротности са њим.

ПРИЛИКОМ ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ИМА У ВИДУ ПОСЕБНЕ ИСТОРИЈСКЕ ОКОЛНОСТИ СТРАДАЊА ЖРТАВА ХОЛОКАУСТА, ПРОТЕК ВРЕМЕНА ОД ОДУЗИМАЊА ИМОВИНЕ, КАО И МОГУЋУ НЕПОТПУНОСТ ИЛИ УНИШТЕНОСТ АРХИВСКЕ И ДРУГЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ТЕ ДА ПРАВИЛА О ДОКАЗИВАЊУ ПРИМЕЊУЈЕ НА НАЧИН КОЈИ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ПОТПУНО И ПРАВИЛНО УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА.

Члан 7.

Сви органи Републике Србије, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе и други органи и организације, као и архиви дужни су да у оквиру својих надлежности и без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за издавање, издају за потребе спровођења поступка враћања имовине у складу са одредбама овог закона, сву потребну документацију и податке којима располажу.

АКО ОРГАН, ОРГАНИЗАЦИЈА ИЛИ АРХИВ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ РАСПОЛАЖЕ ТРАЖЕНИМ ПОДАЦИМА, ДУЖАН ЈЕ ДА О ТОМЕ ДОСТАВИ ОБРАЗЛОЖЕНО ПИСМЕНО ОБАВЕШТЕЊЕ, СА НАВОЂЕЊЕМ РАЗЛОГА ЗБОГ КОЈИХ ПОДАЦИ НЕ ПОСТОЈЕ, КАО И, АКО МУ ЈЕ ПОЗНАТО, НАЗНАКОМ ОРГАНА ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЈИ ТИМ ПОДАЦИМА МОЖЕ РАСПОЛАГАТИ.

ОБАВЕЗА УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ

ЧЛАН 16А

АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ УТВРДИ СВЕ ЧИЊЕНИЦЕ И ОКОЛНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ЗАХТЕВУ.

У ПОСТУПКУ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА БИВШЕГ ВЛАСНИКА И ПРАВНОГ СТАТУСА ИМОВИНЕ КОЈА ЈЕ ПРЕДМЕТ ЗАХТЕВА, АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПРЕДУЗМЕ СВЕ РАЗУМНО ДОСТУПНЕ РАДЊЕ РАДИ ПОТПУНОГ И ПРАВИЛНОГ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА.

ОБАВЕЗА ПРОВЕРЕ ПОДАТАКА ИЗ СЛУЖБЕНИХ ЕВИДЕНЦИЈА

ЧЛАН 16Б

РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА ИЗ ЧЛАНА 16А ОВОГ ЗАКОНА АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ИЗВРШИ ПРОВЕРУ ПОДАТАКА У ДОСТУПНИМ СЛУЖБЕНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА ОРГАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ПРИБАВИ ПОДАТКЕ ОД НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И АРХИВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, КАДА ЈЕ ТО ПОТРЕБНО, ПРИБАВИ ПОДАТКЕ ОД ОРГАНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И АРХИВА У

ИНОСТРАНСТВУ, КОРИСТИ АРХИВСКУ ГРАЂУ, МАТИЧНЕ КЊИГЕ, ПОПИСЕ СТАНОВНИШТВА, ВЕРСКЕ МАТИЧНЕ КЊИГЕ, ЗЕМЉИШНЕ КЊИГЕ, КАТАСТАРСКЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ И ДРУГЕ ИЗВОРЕ ПОДАТАКА ОД ЗНАЧАЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ НАСЛЕДНОПРАВНОГ СЛЕДА.

У ПОСТУПКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОГУ СЕ КОРИСТИТИ ГЕНЕАЛОШКА РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОРОДИЧНЕ ЛИНИЈЕ, ИСТОРИЈСКИ ИЗВОРИ, ДОКУМЕНТАЦИЈА ДОМАЋИХ И СТРАНИХ АРХИВА, КАО И ДРУГА ДОКАЗНА СРЕДСТВА ПОДОБНА ЗА УТВРЂИВАЊЕ СРОДНИЧКИХ ОДНОСА.

ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА НИЈЕ ДУЖАН ДА ДОСТАВЉА ДОКАЗЕ КОЈИ СЕ НАЛАЗЕ У СЛУЖБЕНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ ИЛИ КОЈЕ ЈЕ АГЕНЦИЈА У МОГУЋНОСТИ ДА ПРИБАВИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

ОБАВЕЗА УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЦА О ПОСТОЈАЊУ ИЛИ НЕПОСТОЈАЊУ ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА

ЧЛАН 16В

АКО ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА УЧИНИ ВЕРОВАТНИМ ДА БИВШИ ВЛАСНИК НЕМА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА, АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ ПРЕДУЗМЕ СВЕ РАЗУМНО ДОСТУПНЕ РАДЊЕ РАДИ ПРОВЕРЕ ТЕ ЧИЊЕНИЦЕ.

АКО НАКОН СПРОВЕДЕНИХ РАДЊИ ИЗ ОВОГ ЗАКОНА НИЈЕ МОГУЋЕ ИДЕНТИФИКОВАТИ ЖИВОГ ЗАКОНСКОГ НАСЛЕДНИКА, АГЕНЦИЈА ЋЕ ТУ ЧИЊЕНИЦУ ЦЕНИТИ НА ОСНОВУ СВИХ ИЗВЕДЕНИХ ДОКАЗА И ОКОЛНОСТИ КОНКРЕТНОГ СЛУЧАЈА.

ПОЈАМ ЖИВОГ ЗАКОНСКОГ НАСЛЕДНИКА

ЧЛАН 16Г

ПОД ЖИВИМ ЗАКОНСКИМ НАСЛЕДНИКОМ У СМИСЛУ ОВОГ ЗАКОНА СМАТРА СЕ ЛИЦЕ КОЈЕ БИ, ПРИМЕНОМ ПРАВИЛА О ЗАКОНСКОМ НАСЛЕЂИВАЊУ, ИМАЛО НАСЛЕДНО ПРАВО ЗАКЉУЧНО СА ЧЕТВРТИМ НАСЛЕДНИМ РЕДОМ.

РАДЊЕ ПРЕДУЗЕТЕ РАДИ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА НАСЛЕДНИКА НЕ ОБУХВАТАЈУ ИСТРАЖИВАЊЕ ЛИЦА КОЈА БИ НАСЛЕДНО ПРАВО МОГЛА ОСТВАРИТИ ВАН КРУГА ЛИЦА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

САРАДЊА РАДИ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА

ЧЛАН 16Д

АГЕНЦИЈА МОЖЕ, РАДИ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА, ОСТВАРИТИ САРАДЊУ СА ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА КОЈЕ РАСПОЛАЖУ ПОДАЦИМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ НАСЛЕДНОПРАВНОГ СЛЕДА, НАРОЧИТО ОРГАНИЗАЦИЈАМА КОЈЕ СЕ БАВЕ ИСТРАЖИВАЊЕМ И РЕСТИТУЦИЈОМ ИМОВИНЕ ЖРТАВА ХОЛОКАУСТА.

ПОДАЦИ ПРИБАВЉЕНИ У ПОСТУПКУ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ ЦЕНЕ СЕ КАО ДОКАЗ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ОПШТИ УПРАВНИ ПОСТУПАК.

ИЗВЕШТАЈ О РАДЊАМА ПРЕДУЗЕТИМ РАДИ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА НАСЛЕДНИКА

ЧЛАН 16Ћ

АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА, ПРЕ ДОНОШЕЊА РЕШЕЊА КОЈИМ УТВРЂУЈЕ ДА БИВШИ ВЛАСНИК НЕМА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА, САЧИНИ ИЗВЕШТАЈ О РАДЊАМА ПРЕДУЗЕТИМ РАДИ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА НАСЛЕДНИКА.

ИЗВЕШТАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЧИНИ САСТАВНИ ДЕО СПИСА ПРЕДМЕТА.

ИЗВЕШТАЈ НАРОЧИТО САДРЖИ:

1) ПОДАТКЕ О СЛУЖБЕНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА У КОЈИМА ЈЕ ИЗВРШЕНА ПРОВЕРА;

2) ПОДАТКЕ О ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И АРХИВИМА ОД КОЈИХ СУ ПРИБАВЉЕНИ ПОДАЦИ;

3) ПОДАТКЕ О АРХИВСКОЈ ГРАЂИ, ИСТОРИЈСКИМ ИЗВОРИМА И ДРУГОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ КОЈА ЈЕ КОРИШЋЕНА;

4) ПОДАТКЕ О ПРЕДУЗЕТИМ РАДЊАМА РАДИ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ПОРОДИЧНЕ ЛИНИЈЕ БИВШЕГ ВЛАСНИКА;

5) ПОДАТКЕ О УТВРЂЕНИМ СРОДНИЦИМА И ОЦЕНИ ЊИХОВОГ МОГУЋЕГ НАСЛЕДНОПРАВНОГ СТАТУСА;

6) ОБРАЗЛОЖЕЊЕ О ТОМЕ ДА ЛИ СУ ПРЕДУЗЕТЕ СВЕ РАЗУМНО ДОСТУПНЕ РАДЊЕ РАДИ УТВРЂИВАЊА ПОСТОЈАЊА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА.

ИЗВЕШТАЈ ИЗ ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВЉА СЕ ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА УЗ РЕШЕЊЕ.

УТВРЂИВАЊЕ ПРАВНОГ СТАТУСА НЕПОКРЕТНОСТИ

ЧЛАН 16Е

У ПОСТУПКУ УТВРЂИВАЊА ПРАВНОГ СТАТУСА НЕПОКРЕТНОСТИ КОЈА ЈЕ ПРЕДМЕТ ЗАХТЕВА, АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА ПРИБАВИ ПОДАТКЕ ОД СВИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА КОЈИ ВОДЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ О ПРАВУ СВОЈИНЕ, ПРАВУ КОРИШЋЕЊА И ДРУГИМ СТВАРНИМ ПРАВИМА НА НЕПОКРЕТНОСТИМА.

НЕПОСТОЈАЊЕ УПИСА НЕПОКРЕТНОСТИ У СЛУЖБЕНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, КАО И НЕПОСТОЈАЊЕ ЕВИДЕНТИРАЊА КОД ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНОМ СВОЈИНОМ, НЕ ПРЕДСТАВЉА САМО ПО СЕБИ ДОКАЗ ДА НЕПОКРЕТНОСТ НИЈЕ У ЈАВНОЈ СВОЈИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

ОДЛУКА АГЕНЦИЈЕ НЕ МОЖЕ БИТИ ЗАСНОВАНА ИСКЉУЧИВО НА НЕПОСТОЈАЊУ ПОДАТАКА У ПОЈЕДИНОЈ СЛУЖБЕНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ, АКО ПОСТОЈЕ ДРУГИ ДОКАЗИ ИЛИ ОКОЛНОСТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПРАВНОГ СТАТУСА НЕПОКРЕТНОСТИ.

~~Члан 17.~~

~~Агенција је дужна да о уредном захтеву одлучи најкасније у року од шест месеци, а изузетно код посебно сложених предмета у року од годину дана од дана пријема уредног захтева.~~

ЧЛАН 17.

АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА О УРЕДНОМ ЗАХТЕВУ ОДЛУЧИ НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 12 МЕСЕЦИ ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА.

ИЗУЗЕТНО, АКО ЈЕ ЗА ПОТПУНО УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА НЕОПХОДНО ПРИБАВЉАЊЕ ПОДАТАКА ОД ОРГАНА ДРУГЕ ДРЖАВЕ, МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЛИ СТРАНИХ АРХИВА, РОК ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ПРОДУЖИТИ НАЈДУЖЕ ЗА ШЕСТ МЕСЕЦИ.

О ПРОДУЖЕЊУ РОКА АГЕНЦИЈА ДОНОСИ ПОСЕБАН ЗАКЉУЧАК КОЈИ МОРА БИТИ ОБРАЗЛОЖЕН И КОЈИ СЕ БЕЗ ОДЛАГАЊА ДОСТАВЉА ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА.

ПРОДУЖЕЊЕ РОКА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА НЕ ОСЛОБАЂА АГЕНЦИЈУ ОБАВЕЗЕ ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА ПРЕДУЗМЕ СВЕ РАДЊЕ РАДИ ОКОНЧАЊА ПОСТУПКА.

Члан 18.

Агенција утврђује све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву и доноси решење којим се захтев усваја и утврђује имовина која се преноси у својину јеврејској општини или којим се захтев одбија као неоснован.

АКО АГЕНЦИЈА УТВРДИ ДА ПОСТОЈЕ ЖИВИ ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИЦИ БИВШЕГ ВЛАСНИКА, РЕШЕЊЕ МОРА САДРЖАТИ ИДЕНТИТЕТ ЛИЦА ЗА КОЈА ЈЕ УТВРЂЕНО ДА ИМАЈУ СВОЈСТВО ЗАКОНСКОГ НАСЛЕДНИКА, ПРАВНИ ОСНОВ И НАСЛЕДНИ РЕД НА ОСНОВУ КОЈЕГ ЈЕ УТВРЂЕНО ЊИХОВО СВОЈСТВО И ДОКАЗЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ ЈЕ УТВРЂЕНО ПОСТОЈАЊЕ НАСЛЕДНОГ ПРАВА.

РЕШЕЊЕ КОЈИМ СЕ ЗАХТЕВ ОДБИЈА ИЛИ КОЈИМ СЕ ОДЛУЧУЈЕ НА ДРУГИ НАЧИН ЗБОГ ПОСТОЈАЊА ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА НЕ МОЖЕ БИТИ ЗАСНОВАНО ИСКЉУЧИВО НА ПРЕТПОСТАВЦИ ДА ТАКВА ЛИЦА ПОСТОЈЕ.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ РЕШЕЊА МОРА САДРЖАТИ ПРИКАЗ СВИХ РАДЊИ КОЈЕ ЈЕ АГЕНЦИЈА ПРЕДУЗЕЛА РАДИ УТВРЂИВАЊА ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА, НАРОЧИТО ПОДАТКЕ О СЛУЖБЕНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА У КОЈИМА ЈЕ ИЗВРШЕНА ПРОВЕРА, ПОДАТКЕ О ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И АРХИВИМА ОД КОЈИХ СУ ПРИБАВЉЕНИ ПОДАЦИ, ПОДАТКЕ О АРХИВСКОЈ ГРАЂИ И ДРУГИМ ИЗВОРИМА КОЈИ СУ КОРИШЋЕНИ, ОЦЕНУ ИЗВЕДЕНИХ ДОКАЗА И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СУ ПОЈЕДИНИ ДОКАЗИ ПРИХВАЋЕНИ ИЛИ ОДБИЈЕНИ.

Ако захтев обухвата више непокретности, односно покретних ствари, Агенција може донети више решења којим се врши повраћај имовине, или само једно решење којим је обухваћен цео захтев.

Ако Агенција утврди да не постоји законски основ за враћање одузете имовине, доноси решење о одбијању захтева.

Правноснажно решење о утврђивању имовине која се преноси у својину јеврејској општини, Агенција доставља органу надлежном за евиденцију и упис права на непокретности и Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, а за пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште и министарству надлежном за послове пољопривреде и шума, као и органу надлежном за утврђивање и наплату пореза на имовину.

ОДЛУЧИВАЊЕ У УПРАВНОМ СПОРУ

ЧЛАН 20А

У УПРАВНОМ СПОРУ ПРОТИВ РЕШЕЊА ДОНЕТОГ ПРИМЕНОМ ОВОГ ЗАКОНА, УПРАВНИ СУД МОЖЕ ОДЛУЧИТИ У СПОРУ ПУНЕ ЈУРИСДИКЦИЈЕ АКО ПРИРОДА СТВАРИ, УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ И РАСПОЛОЖИВИ ДОКАЗИ ТО ОМОГУЋАВАЈУ.

КАДА ОДЛУЧУЈЕ У СПОРУ ПУНЕ ЈУРИСДИКЦИЈЕ, УПРАВНИ СУД ЋЕ ПОСЕБНО ЦЕНИТИ ОКОЛНОСТИ ИЗ ЧЛАНА 6. ОВОГ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ИСТОРИЈСКЕ ОКОЛНОСТИ ОДУЗИМАЊА ИМОВИНЕ ЖРТВАМА ХОЛОКАУСТА И ПРОТЕК ВРЕМЕНА.

ОГРАНИЧЕЊЕ ИЗМЕНЕ ИЛИ ПОНИШТАЈА ПРАВНОСНАЖНОГ РЕШЕЊА

ЧЛАН 21А

ЛИЦЕ КОЈЕ ДО ПРАВНОСНАЖНОСТИ РЕШЕЊА НИЈЕ УЧЕСТВОВАЛО У ПОСТУПКУ КАО ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИК БИВШЕГ ВЛАСНИКА, НЕ МОЖЕ ЗАХТЕВАТИ ИЗМЕНУ ИЛИ ПОНИШТАЈ ПРАВНОСНАЖНОГ РЕШЕЊА САМО НА ОСНОВУ НАКНАДНОГ ПОЗИВАЊА НА ПОСТОЈАЊЕ НАСЛЕДНОГ ПРАВА.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЛИЦЕ МОЖЕ ЗАХТЕВАТИ ИЗМЕНУ ИЛИ ПОНИШТАЈ РЕШЕЊА АКО ДОКАЖЕ ДА ИЗ ОБЈЕКТИВНИХ РАЗЛОГА НИЈЕ МОГЛО ДА БУДЕ ИДЕНТИФИКОВАНО ИЛИ ДА УЧЕСТВУЈЕ У ПОСТУПКУ, А НАРОЧИТО АКО ДОСТАВИ НОВЕ ДОКАЗЕ КОЈИ УКАЗУЈУ НА ПОСТОЈАЊЕ ЊЕГОВОГ НАСЛЕДНОГ ПРАВА.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЋЕ ЦЕНИТИ ПОСТОЈАЊЕ УСЛОВА ЗА ИЗМЕНУ ИЛИ ПОНИШТАЈ РЕШЕЊА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ОПШТИ УПРАВНИ ПОСТУПАК.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Дане Станојчић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника

Proposal of the Law on Amendments and Supplements to the Law on elimination of consequences of confiscation of heirless Holocaust victim property

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

/

Београд, 21. август 2026. године

Потпис овлашћеног предлагача прописа

Дане Станојчић